

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

“ ____ ” _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр та найменування спеціальності)

на тему: « **Шляхи підвищення прибутку підприємства (на прикладі ПрАТ «ШК»)**»

Виконавець:

студент факультету ЦЗВФН

Козюра Любов Борисівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор _____

(науковий ступінь, вчене звання)

Семенова Валентина Григорівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2020

АНОТАЦІЯ

Козюра Л. Б. «Шляхи підвищення прибутку підприємства (на прикладі ПрАТ «ПІК»).

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти прибутку підприємства та об'єктивну необхідність його підвищення; види прибутку та методи його розрахунку.

Проаналізовано основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «ПІК» та динаміка прибутку даного підприємства, виявлені чинники, що вплинули на зміну прибутку в ПрАТ «ПІК».

Запропоновано заходи, спрямовані на підвищення прибутковості діяльності ПрАТ «ПІК» та збільшення обсягу прибутку досліджуваного підприємства.

Ключові слова: прибуток підприємства; ефективність діяльності; фактори; резерви; аналіз фінансових результатів; собівартість продукції.

ANNOTATION

Kozyura L.B. "Ways to increase the profit of the enterprise (on the example of PJSC " PIK ").

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty « 076 "Entrepreneurship, trade and exchange activities"»
(code and name of the specialty)

for the educational program «Enterprise economics and organization of entrepreneurial activity».
(title of the educational program)

Odessa National Economics University.– Odessa, 2020.

The work deals with the theoretical aspects of profit and the objective necessity of its increase are investigated; types of profits and methods of its calculation.

Author analysis of the main technical and economic indicators of PJSC " PIK " and the dynamics of the company's profit, revealed the factors that influenced the change of profit in PJSC " PIK ".

Proposed measures aimed at increasing the profitability of PJSC " PIK " and increasing the profit of the investigated enterprise.

Keywords: profit of the enterprise; efficiency of activity; factors; reserves; analysis of financial results; cost of production.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	6
1.1. Економічна сутність прибутку та його роль у діяльності підприємства.....	6
1.2. Формування та види прибутку підприємства.....	11
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРИБУТКУ ПрАТ «ПШК».....	22
2.1. Характеристика основних техніко-економічних показників діяльності ПрАТ «ПШК».....	22
2.2. Аналіз прибутку ПрАТ «ПШК» в динаміці років.....	37
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ОБСЯГУ ПРИБУТКУ ПрАТ «ПШК».....	47
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Для економіки України, визначальними рисами якої є функціонування різних форм власності, вільне підприємництво, конкуренція в усіх її формах, ринкове ціноутворення, прибуток та інші категорії, властиві товарно-ринкові відносини. В системі категорій ринкової економіки велике значення має прибуток, який має складну структуру та є ще не достатньо вивченим економічною наукою.

У період трансформаційної економіки мають місце значні зміни щодо показника прибутку – його роль у господарському механізмі зростає. В умовах сучасного економічного розвитку країни та формування реальної самостійності підприємств прибуток одержав новий зміст, оскільки в ринкових умовах він виступає не тільки основним джерелом розвитку підприємницької діяльності будь-якого підприємства, але й стимулом його діяльності.

Прибуток забезпечує інтереси держави, власників, персоналу підприємства і є головною рушійною силою ринкової економіки. Прибуток підприємства є об'єктом управління. Ефективне управління прибутком дозволяє підприємству формувати джерела розширення виробництва, оновлення матеріально-технічної бази та впровадження інноваційних проектів в свою діяльність.

В сучасних умовах відбуваються зміни, що впливають на методи управління підприємством. Ці зміни відображають нову роль прибутку для діяльності підприємства. Для ефективного управління підприємством у цілому й таким важливим показником, як прибуток, зокрема, необхідне вдосконалення існуючих інструментів управління, а також розробка нових, що відповідають сучасним економічним умовам, видів діяльності українських підприємств.

Ступінь адекватності системи управління прибутком реальній дійсності значною мірою залежить від того, наскільки ефективними є інструменти управління прибутком підприємства.

Аналіз прибутку підприємства дозволяє виявити велику кількість тенденцій розвитку, вказує на помилки в господарській діяльності, а також виявити резерви зростання прибутку, що, в кінцевому рахунку дозволяє підприємству більш успішно здійснювати свою діяльність.

Метою роботи є пошук резервів та шляхів підвищення обсягу прибутку підприємства та рекомендацій щодо його збільшення.

Завдання дослідження:

1. Визначити поняття та роль прибутку в сучасних умовах господарювання.
2. Визначити основні показники прибутку, їх роль і значення в оцінці ефективності діяльності підприємства;
3. Виявити основні економічні чинники, що впливають на величину прибутку.
4. Провести аналіз прибутку підприємства.
5. Обґрунтувати заходи по реалізації резервів підвищення обсягу прибутку підприємства.

Об'єктом дослідження є шляхи підвищення обсягу прибутку підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні питання, принципи, логіка, способи та практичні аспекти формування механізму формування, розподілу та використання прибутку підприємства на прикладі підприємства ПрАТ «ПК» («Песок Известь Кирпич»).

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є сукупність способів наукового пізнання, методів і прийомів, що використовувалися в процесі дослідження, та загальнонаукові принципи проведення досліджень. Теоретичною основою дослідження послуговували

фундаментальні положення економічної теорії, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених у галузі управління прибутком.

Інформаційною базою дослідження є офіційні статистичні матеріали, дані первинного обліку та звітності підприємства, результати власних досліджень та спостережень. Правове поле дослідження склали чинні законодавчі та нормативні документи, що регулюють формування та розподіл прибутку підприємств в Україні.

Практичне значення отриманих результатів. Отримані в кваліфікаційній роботі результати та розроблені рекомендації являють собою комплекс дій щодо збільшення обсягу прибутку підприємства.

ВИСНОВКИ

У даній роботі розглянуті теоретичні питання, що стосуються однієї з найважливіших категорій економіки - прибутку, аналізу її формування, оцінки показників прибутку, а також вказані шляхи збільшення прибутку.

В умовах ринкової економіки значення прибутку величезне. Прагнення до його отримання орієнтує товаровиробників на збільшення обсягу виробництва продукції, потрібної споживачеві, зниження витрат на виробництво. При розвиненій конкуренції цим досягається не тільки мета підприємництва, але і задоволення суспільних потреб.

Головною метою управління прибутком є забезпечення максимізації добробуту власників підприємства в поточному і перспективному періоді. Ця головна мета покликана забезпечувати одночасно гармонізацію інтересів власників з інтересами держави і персоналу підприємства.

Процес управління прибутком передбачає проведення аналізу, який характеризується різноманіттям своїх форм. На вибір форми аналізу впливає безліч факторів: галузь в якій здійснює свою діяльність організація, спеціалізація і вид діяльності підприємства обсяг товарообігу і його швидкість та інші. Тому економістам підприємства необхідно грамотно оцінити ситуацію, що склалася на підприємстві і вибрати саме ту форму аналізу, яка дасть найбільш вичерпну інформацію для розробки заходів з управління прибутку з метою її збільшення.

Вивчивши джерела одержання прибутку можна розробити науковий підхід до вирішення багатьох проблем, наприклад, підвищити ефективність і відповідальність трудового колективу, досягнення кінцевих результатів при найменших витратах.

При цьому зміцнення комерційного розрахунку в усіх ланках виробництва кожного окремого підприємства у вирішальній мірі залежить від управління прибутком і виявлення специфічних резервів зростання прибутку кожного окремого господарюючого суб'єкта.

Прибуток є основним показником фінансових результатів діяльності підприємства. Прибуток є джерелом самофінансування розширеного відтворення на підприємстві, а також матеріального заохочення й здійснення соціально-культурних заходів.

У роботі розглянуті питання, присвячені сутності прибутку підприємства й напрямків його підвищення. У теоретичній частині роботи розглянута економічна сутність прибутку, види прибутку й методики їхніх розрахунків.

У другому розділі роботи проаналізована виробничо-господарська діяльність ПрАТ «ПК» у динаміці останніх років. Проаналізовано причини погіршення основних техніко-економічних показників діяльності підприємства. Виявлено тенденції в зміні прибутку підприємства.

У заключній частині роботи досліджені резерви підвищення прибутку підприємства. Визначено шляхи підвищення прибутковості й розроблені заходи, спрямовані на підвищення обсягу прибутку підприємства. У результаті впровадження запропонованих заходів, підприємство одержить можливість збільшити обсяг продукції, що випускається, і одержати додатковий прибуток.

Нами запропоновані заходи, спрямовані на підвищення прибутковості діяльності ПрАТ «ПК»:

1. Модернізація сушильного устаткування для виробництва цегли.
2. Випуск нового виду продукції – силікатної цегли.

Ефективність від реалізації запропонованих заходів міститься в прирості прибутку підприємства, і сумарний приріст прибутку від впровадження заходів складе 291,82 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/436-15>.
2. Бухгалтерський фінансовий облік: підруч. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця – Житомир : ПП „Рута”, 2002. – 688 с.
3. Барнгольц С.Б. Экономический анализ хозяйственной деятельности на современном этапе развития. – М.: Логос, 2005.
4. Бець М. Планування рентабельності виробництва // Економіка України – 2000. – №2.
5. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: 2002. – с. 243
6. Бобров В.Я. Основы рыночной экономики і підприємництва: підручник. – Київ: вища шк., 2003. – 719 с.
7. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навчальний посібник. Київ: Атіка, 2002. – 480 с.
8. Большой экономический словарь /под. ред. Азримяна А.Н. – Институт новой экономики, 1998. – 713 с.
9. Бідник Н. Б. Стратегія управління прибутком підприємства / Н. Б. Бідник // Економіка України. – 2009. – № 7. – С. 97–99.
10. Вороніна В.Л. Сутність та функції прибутку в умовах сучасного економічного росту країни / В.Л. Вороніна // Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. – 2013. – Вип. 33 (Ч. III). – С. 202–205.
11. Ганжа Ю. В. Міжнародна практика факторного аналізу прибутку підприємства / Ю. В. Ганжа // Економіка & держава. – 2007. – №4. – С. 35-36.
12. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. Економіка підприємства. Навчальний посібник. «Центр учбової літератури», Київ. – 2010, 304 с.

13. Грищенко О.В. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия [Текст] / О.В. Грищенко. – М.: Финансы, 2007. – 202 с.
14. Дженкова Г.К. Фактори зростання прибутку промислового підприємства / Г.К. Дженкова // Культура народів Причорномор'я. – 2008. – № 126. – С. 30-31.
15. Діденко В.М., Попова В.Д., Прядко В.В. Загальна теорія фінансів: підручник. – Чернівці: Ратуша, 2000. – 640 с.
16. Добровольська О. В. Резерви підвищення прибутковості в умовах ринку / О. В. Добровольська, В. О. Терещенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – №13. – С. 194-197.
17. Економічний аналіз підруч. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця – Житомир : ПП „Рута”, 2003. – 680 с.
18. Жадько К.С. Теоретико-методичні підходи до формування прибутку підприємства і шляхів його збільшення/ К.С. Жадько, В.С.Котенко // Молодий вчений. – 2016. – № 10(37). – С. 373-376.
19. Індеси споживчих цін на товари та послуги у 2001-2018рр. (грудень до грудня попереднього року) [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Ковальчук І.В. Економіка підприємства : навч. посіб. / І.В. Ковальчук. – Київ : Знання, 2008. – 679 с.
21. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств навч. посіб. – К.: Знання, КОО, 2000. – 378 с.
22. Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент: підручник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 520 с.
23. Кривицька О.Р. Формування прибутку підприємств у ринкових умовах: автореф. дис. кан. екон. наук: 08.00.08 / О.Р. Кривицька. – Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2010. – 18 с.

24. Кулішов В.В. Економіка підприємства; теорія і практика; навч. посібник. – К.: Ніка – центр, 2002. – 290 с.
25. Макаровська Т.П., Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. – Київ: МАУП, 2003. – 304 с.
26. Міщенко А.П. Стратегічне управління: навч. посіб. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 336 с.
27. Николишин С. Є. Особливості стратегічного управління прибутком підприємства / С. Є. Николишин // «Актуальні питання менеджменту та маркетингу» 17-18 березня 2017 р. – Херсон : Видавничий дім "Гельветика", 2017 – С. 66-70.
28. Некрасов, Державне регулювання економіки. – К.: Алеута, 2004. – 306 с.
29. Осіпов В.І. Економіка підприємства: підручник. – Одеса: «Маяк», 2005. – 717 с.
30. Островська О.А. Оцінка фінансового стану підприємства в умовах стандартизації фінансової звітності // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 2.
31. Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 388 с.
32. Пащенко І.Л. Прогнозування фінансової діяльності підприємства // Фінанси України, 2007. - №4. – с. 45-50.
33. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства. – К.:2001. – 526 с.
34. Польова, Т. В. Аналіз ліквідності балансу підприємства на прикладі ПрАТ "Бондарівське" / Т. В. Польова, Ю. В. Кравцова// Ефективна економіка. – 2018. – № 10. – DOI: 10.32702/2307-2105-2018.10.33.
35. Продиус Ю.И. Экономика предприятия: учеб. пособие. – Харьков: ООО «Одиссей». – 2005. – 416 с.
36. Распятін А.В., Губенко С.П. Максимізація прибутку підприємства / Фінанси України. – 2002. – №2. – с. 19-29

37. Рибалка П. М. Залежність процесу формування стратегії підприємства від його життєвого циклу / П. М. Рибалка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2012_18_1/Rybalka.pdf

38. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: 3-е изд. – Мн. ИП «Экоперспектива»; «Новое знание», 1999. – 498 с.

39. Скибенко С. Т. Формування стратегії управління прибутком підприємства / С. Т. Скибенко, М. В. Чемерис // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. – 2011. – № 6(2). - С. 152-160

40. Скалюк Р. В. Економічний механізм управління фінансовими результатами господарської діяльності промислових підприємств підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук: спец. 08.00.04 / Р. В. Скалюк. – Хмельницький. – 2012. – 20 с.

41. Семенова В. Г. Інноваційний розвиток підприємств в Україні: фінансовий аспект / В.Г. Семенова // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: зб. наук. пр. ХНАДУ. – Х. : ХНАДУ. – 2017. – № 1 (6).– С. 165-170.

42. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. – 2-е вид. – К.: КНЕУ, 2000.

43. Юров В.Ф., Прибуток в ринковій економіці: питання теорії та практики. Москва, «Фінанси і статистика».- 2006, 221 с.

44. Форма №1 «Баланс» ПрАТ «ПК»

45. Форма №2 «Звіт про фінансовий результат» ПрАТ «ПК»

46. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств: монографія/ за загальною редакцією О.Г.Янкового. Одеса : Атлант, 2017. 514 с.

47. Фатхутдинов Р. А. Управление конкурентоспособностью организации. М. : Высшая школа, 2012. 624 с.

48. Фролова Т.А. Экономика предприятия: лекции Таганрог: ТТИ ЮФУ, 2011. Режим доступа: http://www.aup.ru/books/m217/2_4.htm

49. Хопчан М. І., Харів П. С., Бойчик І. М., Латиш О. Я. Організація і планування виробництва: Теорія і практика. Навч. посібник.. Тернопіль: Марком, Нова генерація, 2012. 256с.

50. Яцух О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2018_29_3_35